

Programmabegroting 2026-2029 - integraal na besluitvorming

6.4 Bijlage risico's

Risico categorie	Sub aanduiding	Toelichting
Grondexploitaties		
Bouwplannen en projecten	Westergouwe	De risico's voor de deelgebieden Westergouwe 1 t/m 3 zijn verder afgenomen. Deze deelgebieden zijn gereed of in een vergevorderd stadium van realisatie. In Westergouwe 3 moeten de woningen op een aantal door de gemeente verkochte bouwvelden nog worden gebouwd. Voor één bouwveld in Westergouwe 3 wordt nog gezocht naar een afnemer. Voor de fase Westergouwe 3b is de planvorming afgerond, maar tegen het bestemmingsplan is beroep aangetekend. De termijn waarop de Raad van State uitspraak zal doen en de inhoud van de uitspraak vormen een mogelijk risico. De door de gemeente te verkopen bouwvelden in deze fase worden via een of meerdere tenders in de markt gezet. De voorbereiding daarvan is inmiddels opgestart. Voor de fase Westergouwe 4 wordt op dit moment het stedenbouwkundig plan uitgewerkt. Dit is een proces waarbij rekenen en tekenen gelijk op gaan en waarbij nog veel ruimte is om keuzes te maken en te sturen op het gewenste financiële resultaat. Op termijn wordt het ontwerpproces voor de laatste fase van Westergouwe (fase 5) opgepakt.
	Spoorzone	De risico's zijn afgenomen. De gemeente heeft alle bouw kavels verkocht en het woningbouwproject op het laatste gemeentelijke perceel zit in de afbouwfase. Op het andere kavel zijn plannen in voorbereiding voor een hotel. Gemeente is hier geen grondeigenaar en loopt daarmee geen afzet risico's. De gemeente heeft nog wel enkele taken op het gebied van NGE onderzoek en woonrijp maken. Het risico vanuit NGE is altijd aanwezig (kleine kans met grote impact), maar het overgrote deel wordt gesubsidieerd. Het risico voor het woonrijp maken is een algemeen risico op kostenstijging met optimalisatie via ontwerpkeuzes.

Going concern (bedragen x 1.000)				
Financiële gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp)	De pensioenen van wethouders zijn op dit moment geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Een aangenomen motie in de Eerste Kamer roept het kabinet op om ook de pensioenen van politieke ambtsdragers onder te brengen in het nieuwe pensioenstelsel conform de Wet toekomst pensioenen. Hoe de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel voor politieke ambtsdragers eruit moet komen te zien is nog niet duidelijk. Een dergelijke overgang naar een nieuw pensioenstelsel die per 1 januari 2028 geregeld moet zijn, betekent dat alle opgebouwde pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers worden overgezet in een nieuwe pensioenregeling. Waarbij de decentrale overheden gevraagd zullen worden om de gevormde voorzieningen over te dragen ter financiering. Het risico is dat de gevraagde inleg hoger zal zijn dan de opgebouwde voorziening. Het bedrag dat hiermee gemoeid is kan in de orde van € 1,5 miljoen zijn. Zowel de kans als het bedrag dat deze hogere kosten zich bij overdracht voordoen is erg lastig in te schatten. We rekenen vooralsnog op een kans van 25% en op de genoemde € 1,5 miljoen. Gouda doet mee aan een onderzoek van BZK. BZK adviseert over de financiële gevolgen van de Appa naar de Wtp. Tot dat advies is uitgebracht kan alleen een grove inschatting gemaakt worden van de financiële impact.	Bestuur	25%	€ 1.500
Rampen en crises	Natuur & Milieu: - Overstromingen (Gouda is een laaggelegen gebied is en ligt aan een grote rivier) - Extreme weersomstandigheden (droogte, extreme neerslag of windhozen) Voorzieningen: - Verstoring gasvoorziening - Verstoring elektriciteitsvoorziening - Verstoring drinkwatervoorziening - Grootchalige verstoring internet Gebouwde omgeving: - Grote branden - Instorting Vervoer: - Spoorvervoerincidenten (vervoer gevaarlijke stoffen) - Wegvervoerincidenten	Openbare Orde en Veiligheid	15%	€ 3.000

Going concern (bedragen x 1.000)				
	Gezondheid: - Pandemie Publieke veiligheid: - Extreem geweld - Verstoring openbare orde			
Bedrijfscontinuïteit	Bedrijfscontinuïteit is gericht op het waarborgen van de voortgang van bedrijfsprocessen bij een incident, ramp of calamiteit. Dit kunnen traditionele rampen zijn, zoals natuurrampen, brand en diefstal. Zo kan bijvoorbeeld langdurige stroomuitval de continuïteit van de dienstverlening in gevaar brengen. Daarnaast zijn er andere bedreigingen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, zoals criminaliteit, fysiek terrorisme, bestuurlijke crisis, sabotage, diefstal of verlies van informatie en lekken. Afhankelijk van de aard en oorzaak van de verstoring of crisis kunnen de gevolgen grote impact hebben op de organisatie.	Facilitair	10%	€ 1.500
Verzakkingen woonwagenlocaties	Risico is dat de gemeente extra kosten moet maken om verzakkingen van de woonwagenlocaties tegen te gaan. Aantal van de woonwagenlocaties in eigendom van de gemeente heeft te maken met verzakkingen. Als verhuurder zijn wij verantwoordelijk voor een goede woonplek en dus ook een goede ondergrond. Om verzakkingen tegen te gaan worden de standplaatsen voorzien van een fundering. Kosten hiervan zijn circa €190.000 per plek. De gemeente heeft zes woonwagenlocaties in bezit. Met name de locaties aan de Tiendweg en de Goudkade zijn het meest urgent. De onderhoudsmiddelen zijn mogelijk niet toereikend.	Vastgoed	70%	€ 400
Stijgende rente	Het risico van stijgende rente voor de begroting kan zich op verschillende manieren manifesteren. Wanneer de rente stijgt, nemen de kosten van bestaande en toekomstige leningen toe. Dit kan leiden tot hogere uitgaven in de begroting, waardoor er minder ruimte is voor andere uitgaven of investeringen. De stijgende rentelasten kunnen ook de liquiditeitspositie verzwakken, vooral als de cashflow niet toereikend is om deze hogere kosten te dekken.	Treasury	50%	€ 500
Invoering Omgevingswet	Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Het implementeren van de wet, waaronder het ontwikkelen van nieuwe werkprocessen en het opstellen van het omgevingsplan, kosten mogelijk meer dan eerder aan de reguliere ruimtelijke ordening en vergunningverlening werd besteed. In de reserve Omgevingswet zijn middelen beschikbaar, onder andere voor het inhuren van deskundige ondersteuning. Monitoring van de budgetten voor RO en Omgevingswet over de loop van een aantal jaar zal inzicht geven in de structurele kosten voor dit domein. De legesinkomsten worden bewaakt en waar nodig bijgesteld.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500
Extra inhuur	Het risico bestaat dat door omstandigheden extra kosten voor niet-begrote inhuur zullen worden gemaakt.	Inhuur	50%	€ 500
Frauderisico	Fraude is het bevoordelen van jezelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met wet- en regelgeving. Iedere organisatie loopt het risico om slachtoffer te worden van fraude. Om tegen dit risico te wapenen worden beheersmaatregelen getroffen. In 2023 is een frauderisicoanalyse uitgevoerd met de conclusie dat frauderisico's in voldoende mate beheerst worden. Desondanks is het risico op fraude niet uit te sluiten. Het frauderisico bestaat uit drie elementen: • incentive/druk: er is een druk ontstaan voor een individu of een organisatie om te gaan frauderen • gelegenheid: onvoldoende beheersmaatregelen in de organisatie kunnen zorgen dat het voor een persoon of een organisatie (onderdeel) mogelijk is om te frauderen; • houding/rechtvaardiging: de frauderende persoon of organisatie moet het voor zichzelf kunnen rechtvaardigen dat het plaatsvindt. Het risico op fraude is niet verzekerd en is daarom opgenomen in de weerstandsparagraaf.	Risk & Compliance / Control	15%	€ 1.500
Vorderingen op personen/ bedrijven zijn niet te innen	Het toepassen van bestuursdwang (artikel 5.3.1 Awb) is één van de handhavinginstrumenten die gemeenten hebben tegen overtredingen van de wet en illegale situaties. Het risico bestaat dat de dwangsom vervolgens niet geïnd kan worden. Dit geldt ook voor andere vorderingen die de gemeente heeft op personen of bedrijven.	Financiën	30%	€ 300

Going concern (bedragen x 1.000)				
ICT-systemen zijn door informatiebeveiligingsincidenten (o.a. ransomware) niet beschikbaar	Discontinuïteit van bedrijfsvoering als gevolg van het niet beschikbaar zijn van systemen. Kosten van herstel van informatiesystemen en data. Kosten om via tijdelijke maatregelen (bijv. continuïteitsplan ICT) te voorzien in continuïteit van kritieke processen.	ICT	5%	€ 3.000
Subsidies	Voor projecten op het gebied van verkeer, economie en bodem wordt gebruik gemaakt van (provinciale) subsidies. Het risico bestaat dat door de krappe arbeidsmarkt, ziekte en tegenvallers in de uitvoering projecten niet tijdig gerealiseerd kunnen worden, waardoor subsidies niet binnen de gestelde termijn besteed kunnen worden. Ook kan een verantwoording die onvolledig is of fouten bevat, ertoe leiden dat het recht op de subsidie vervalt.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500
Invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	Private kwaliteitsborgers zijn na invoering Wkb belast met het toezichthouden op bouwwerken uit gevolgklasse 1. Deze taak is vanaf de invoering Wkb niet meer bij de ODMH belegd (zowel toezicht als vergunningverlening). De ODMH/gemeente heeft echter wel de wettelijke taak om de kwaliteitsborger te beoordelen op onder andere de certificering en het borgingsplan (dit naast administratieve handelingen). Deze kosten mogen niet gedekt worden uit legesinkomsten.	Ruimtelijk beleid	75%	€ 150
Niet voldoen aan privacywetgeving (AVG)	Gemeenten verwerken voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens. Op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn gemeenten ertoe gehouden om zorgvuldige verwerking van deze gegevens aantoonbaar te waarborgen. De wetgeving is stevig, onder andere door het stellen van hoge boetes. Daarnaast zijn de inhoudelijke eisen streng, zoals het aanstellen van een data protection officer, het uitvoeren van risico-analyses, zogenoemde data privacy impact assessments (DPIA's) en het hebben van een actueel verwerkingenregister. Het risico blijft altijd aanwezig dat persoonsgegevens onzorgvuldig worden verwerkt, waaruit datalekken kunnen ontstaan. Dit kan leiden tot financiële schade, zoals opgelegde boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook kunnen datalekken of incidenten betrokkenen ernstig schaden en kan imago schade ontstaan voor de organisatie als een lek of incident bijvoorbeeld in de media veel aandacht krijgt.	AVG-Privacy	10%	€ 1.000
Saldo financieringsfunctie valt lager uit dan begroot	Volumerisico is het risico dat er een mismatch is tussen de werkelijke en de begrote financieringsbehoefte. Als het werkelijk investeringsniveau lager uitvalt dan ingeschat leidt dit tot een intern rentenadeel, doordat er minder doorbelast kan worden aan het betreffende project. Voor het onttrekken van geld, betaalt de gemeente een vergoeding (rente). De rente wordt vervolgens intern doorbelast aan het betreffende project of dienstonderdeel. Voor het doorbelasten wordt een omslagrente gehanteerd en gefixeerd in de begroting. Dit brengt financiële- en beheerstechnische risico's met zich mee. Omslagrente is van hetgeen het BBV voorschrijft voor 2025 1.90%.	Treasury	90%	€ 100
Open einde regeling WMO	De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is. Aankomende jaren wordt als gevolg van de demografische ontwikkelingen en de in gang gezette beweging naar langer thuis wonen extra druk verwacht op de WMO- middelen. Uitvoering van de WMO doet de gemeente zelf. Als mitigerende maatregel voor het beheersbaar houden van de kosten voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de WMO is het maatregelenpakket van Berenschot in gang gezet. Voorzichtigheidshalve moet desalniettemin rekening worden gehouden met het risico dat de realisatie van de reeds ingeboekte besparingen die uit het maatregelenpakket voortvloeien een ander tempo kent, dan wel mogelijk tegen valt.	WMO	30%	€ 250
Gladheidsbestrijding	Het risico op een extreme winter. Extra kosten voor de gemeente doordat er meer gladheidsbestrijding moet worden uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 150
Onderhoud sportaccommodaties	Onderhoud van de sportaccommodaties is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Het risico is dat het budget niet toereikend is. Terwijl het onderhoud wel uitgevoerd moet worden.	Vastgoed	60%	€ 100
Stormschade	Het risico van zeer zware stormen wat extra kosten voor de gemeente betekent. Zoals het ruimen van bomen en vorstschade.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 75
Kosten versnelde transformatie jeugdhulp plus	In de jeugdhulp plus wordt al enkele jaren gewerkt aan de afbouw van gesloten plaatsingen. Deze ontwikkeling is echter versneld door zowel een landelijke maatschappelijke beweging als een motie in de Tweede Kamer voor de afbouw van jeugdhulp	Sociaal Domein	40%	€ 120

Going concern (bedragen x 1.000)				
	plus. Hierdoor gaat de afbouw van deze locatiegebonden zorg sneller dan aanvankelijk was ingeschat. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van de aanbieders. Midden-Holland is als kleine regio hierin een kleine speler: accounthouders voor deze partijen zijn Den Haag of Rotterdam.			
Bruikleenscholen	Onze gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud van momenteel zes bruikleenscholen. Begin 2025 komen hier ten minste twee scholen bij vanwege vrijvallen van locaties door fusering en sluiten van scholen. Het risico is dat het budget niet toereikend is, terwijl wel antikraak maatregelen en/of het onderhoud uitgevoerd moet worden aan deze scholen.	Onderwijs	20%	€ 100
Borgstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en WSW-borgstellingen voor woningcorporaties	Dit risico betreft aan particulieren en aan woningcorporaties verstrekte geldleningen waarvoor waarborgfondsen optreden als borg; de gemeente fungeert als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid). De gemeente zal pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling. De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt zeer klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel wordt omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.	Treasury	5%	€ 50
Herstel dek Ecopark	De verzekeraar keert mogelijk niet alle kosten uit voor het herstel, alleen de materiële kosten. Mogelijk niet de kosten voor een tijdelijke verplaatsing, et cetera. Verder is de uitkering mogelijk een lump-sum bedrag, waar de werkelijke kosten van kunnen afwijken.	Juridisch	70%	€ 300
Tussentijdse verkiezingen	Bij een eventuele val van het kabinet vinden er eerder landelijke verkiezingen plaats. Daar is niet voor begroot in het budget voor verkiezingen.	Dienstverlening	25%	€ 350